

CHARAKTERYSTYKA JCWP		
Kategoria JCWP		JCWP rzeczna
Nazwa JCWP		Dopływ ze Śliwowa Łopienitego
Kod JCWP		RW2000232631499
Typ JCWP		23
Długość JCWP [km]		27,21
Powierzchnia zlewni JCWP [km ²]		109,42
Obszar dorzecza		obszar dorzecza Wisły
Region wodny		region wodny Środkowej Wisły
Zlewnia bilansowa		Zlewnia Narwi od ujścia Biebrzy do Pułtuska z wyłączeniem zlewni systemu Wielkich Jezior Mazurskich i Pisy
RZGW		WA
RDOŚ		RDOŚ w Białymstoku
WZMIUW		Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Białymstoku
Województwo		20 (PODLASKIE)
Powiat		2002 (białostocki), 2007 (łomżyński), 2014 (zambrowski)
Gmina		200215_2 (Zawady), 200708_2 (Wizna), 201403_2 (Rutki)
Inne informacje/dane dotyczące JCWP		
Warunki referencyjne		
Fitoplankton (wskaźnik fitoplanktonowy IFPL)		
Fitobentos (Multimetryczny Indeks Okrzemkowy IO)		
Makrofity (Makrofitowy indeks rzeczny MIR)		
Makrobezkręgowce bentosowe		
Ichtiofauna		
Status JCWP		
Podsumowanie informacji w zakresie wstępnego/ostatecznego wyznaczenia statusu		Wstępne wyznaczenie Ostateczne wyznaczenie
Status		NAT NAT
Powiązanie JCWP z JCWPd (w rozumieniu ekosystemu zależnego od wód podziemnych)		
Kody powiązanych JCWPd		PLGW200051
Ocena stanu JCWP		
Czy JCWP jest monitorowana?		NM
Kod i nazwa podobnej monitorowanej JCWP		RW2000232611392 (Cisówka)
Ocena stanu za lata 2010 - 2012	Stan/potencjał ekologiczny	PONIŻEJ DOBREGO
	Wskaźniki determinujące stan	brak danych dla JCWP
	Stan chemiczny	DOBRY
	Wskaźniki determinujące stan	brak danych dla JCWP
	Stan (ogólny)	ZŁY
Presje antropogeniczne na stan wód		
Rodzaj użytkowania części wód		rolna
Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne		nierozpoznana presja
Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego		zagrożona
Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW		
Obszary wyznaczone na mocy art. 7 do poboru wody przeznaczonej do spożycia		NIE

przez ludzi			
Obszary przeznaczone do ochrony gatunków wodnych o znaczeniu ekonomicznym		Brak	
Części wód przeznaczone do celów rekreacyjnych, w tym obszary wyznaczone jako kąpieliska		NIE	
Części wód wyznaczone jako obszar szczególnie narażony, z którego odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć		TAK	
Części wód wyznaczone jako wody wrażliwe na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych		NIE	
Części wód wyznaczone jako obszary wrażliwe na substancje biogenne		TAK	
Obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie		NIE	
CEL ŚRODOWISKOWY DLA JCWP		dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny
Typ odstępstwa wynikający w art. 4 ust. 4 i 5 RDW		4(4) - 1, 4(4) - 2	
Termin osiągnięcia celów środowiskowych		2021	
Uzasadnienie odstępstwa		Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Z uwagi na niską wiarygodność oceny i związany z tym brak możliwości wskazania przyczyn nieosiągnięcia dobrego stanu brak jest możliwości zaplanowania racjonalnych działań naprawczych. Zaplanowanie i wdrożenie jakichkolwiek działań będzie generowało nieuzasadnione koszty. W związku z tym w JCWP zaplanowano działanie mające na celu rozpoznanie rzeczywistego stanu ekologicznego – przeprowadzenie monitoringu badawczego. W przypadku potwierdzenia złego stanu po 2 latach wprowadzone zostanie działanie mające na celu rozpoznanie jego przyczyn. Takie etapowe postępowanie pozwoli na racjonalne zaplanowanie niezbędnych działań i zapewnienie ich wymaganej skuteczności.	
Typ odstępstwa wynikający w art. 4 ust. 7 RDW		brak	
Uzasadnienie odstępstwa		nie dotyczy	
Wymagania dla elementów biologicznych	Podstawa wymagania	Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Fitoplankton (wskaźnik fitoplanktonowy IFPL)	
		Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO)	≥ 0,44
		Makrofity (makrofitowy indeks rzeczny MIR)	≥ 35,0
		Klasa wskaźnika FLORA	
		Makrobezkręgowce bentosowe (indeks MMI)	≥ 0,687
		Wskaźnik MZB	
		Ichtiofauna	
		Klasa elementów biologicznych	II

Wymagania dla elementów fizykochemicznych	Podstawa wymagania	1. „Weryfikacja wartości granicznych dla oceny stanu ekologicznego rzek i jezior w zakresie elementów fizykochemicznych z uwzględnieniem warunków charakterystycznych dla poszczególnych typów wód” 2. Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (w zakresie substancji szczególnie szkodliwych)	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Zawiesina ogólna (mg/l)	≤ 19,3
		Tlen rozpuszczony (mgO ₂ /l)	6,2-11,4
		BZT ₅ (mgO ₂ /l)	≤ 4,1
		ChZT-Mn (mgO ₂ /l)	≤ 17
		OWO (mgC/l)	≤ 21,4
		ChZT-Cr (mgO ₂ /l)	≤ 79
		Przewodność w 20°C (uS/cm)	≤ 576
		Substancje rozpuszczone (mg/l)	≤ 400
		Siarczany (mgSO ₄ /l)	≤ 64,8
		Chlorki (mgCl/l)	≤ 29,4
		Wapń (mgCa/l)	≤ 71,7
		Magnez (mgMg/l)	≤ 10,1
		Twardość ogólna (mgCaCO ₃ /l)	≤ 250
		Odczyn pH	7-8,3
		Zasadowość ogólna (mgCaCO ₃ /l)	≤ 204,3
		Azot amonowy (mgN-NH ₄ /l)	≤ 0,68
		Azot Kjeldahla (mgN/l)	≤ 1,7
		Azot azotanowy (mgN-NO ₃ /l)	≤ 2,5
		Azot azotynowy (mgN-NO ₂ /l)	≤ 0,03
		Azot ogólny (mgN/l)	≤ 4,5
		Fosforany (mgPO ₄ /l)	≤ 0,31
		Fosfor ogólny (mgP/l)	≤ 0,4
		Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Spełnienie wymagań zał.6 projektu Rozporządzenia MŚ z dnia 8 maja 2013 r
Wymagania dla elementów hydromorfologicznych	Podstawa wymagania	Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	II	
Wymagania dla wskaźników chemicznych	Podstawa wymagania	Projekt Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 maja 2013 r. o zmianie rozporządzenia w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Spełnienie środowiskowych norm jakości	
Wymagania dla obszarów chronionych będące jednolitymi częściami wód, przeznaczonymi do poboru wody na	Podstawa wymagania	nie dotyczy	

potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	Parametry fizykochemiczne	nie dotyczy
		Parametry bakteriologiczne	nie dotyczy
Wymagania dla obszarów chronionych, będących jednolitymi częściami wód przeznaczonymi do celów rekreacyjnych, w tym kąpieliskowych	Podstawa wymagania	nie dotyczy	
	Parametry charakteryzujące cel środowiskowy	nie dotyczy	
Obszary chronione przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków			
Nazwa obszaru chronionego	Bagno Wizna	Kod obszaru chronionego	PLB200005
Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	Rozporządzenie MŚ z 12.012011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Dz. U. z 2011 r. Nr 25 poz. 133.	Wielkość obszaru chronionego [ha]	14470,97
% udział obszaru chronionego w długości JCW	37,15%	% udział obszaru chronionego w powierzchni zlewni JCW	31,70%
Przedmioty ochrony zależne od wód	Acrocephalus paludicola r, Anas querquedula r, Anser albifrons c, Carpodacus erythrinus r, Chlidonias hybridus r, Chlidonias leucopterus r, Chlidonias niger r, Circus pygargus r, Crex crex r, Cygnus columbianus bewickii c, Gallinago gallinago r, Gallinago media r, Limosa limosa r, Luscinia svecica r, Numenius arquata r, Panurus biarmicus r, Philomachus pugnax r, Porzana porzana r, Rallus aquaticus r, Sterna albifrons r, Sterna hirundo r, Tringa totanus r		
Cel dla obszaru chronionego	Utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony. Właściwy stan ochr. wodniczki wymaga: zachow. odkrytych (niezakrzewionych) bagiennych turzycowisk, o stabilnych warunkach wodnych. --- Właściwy stan ochr. cyranki wymaga: zachow. natur. mozaiki mokradłowego krajobrazu, zwykle z udz. bagiennych podmokłych, ew. zalewanych łąk, z zabagnieniami, starorzeczami, drobnymi zb. wodnymi itp. --- Właściwy stan ochr. koncentracji gęsi białoczelnej wymaga: zachow. natur. ekosystemów wodno-błotnych, zwykle z udz. spokojnych zb. wodnych wykorzyst. jako noclegowiska. --- Właściwy stan ochr.dziwonii wymaga zachow. mozaiki ter. podmokłych, bagiennych lub zalewanych z drzewami lub zadrzewieniami. --- Właściwy stan ochr. rybitwy białowąsej wymaga: zachow. aktualnych i umożliw. powstawanie potencjalnych miejsc lęgowych zwykle na skupieniach roślin pływającej; wyklucz. niepokojenia w koloniach lęg. Gdy gniazd.. na stawach zachow. ekstensywnej gospod. stawowej z zachow. roślin pływającej i z ochroną kolonii rybitwy przed niepokojeniem. --- Właściwy stan ochr. rybitwy białoskrzydłej wymaga: zachow. aktualnych i umożliw. powstawanie potencjalnych miejsc lęgowych, zwykle mechowisk i podmokłych szuwarów, dużych otwartych kompleksów bagiennych z dominacją tych siedlisk, niekiedy skupień roślin pływającej; wyklucz. niepokojenia w koloniach lęg. Gdy gniazd.. na stawach zachow. ekstensywnej gospod. stawowej z zachow. roślin pływającej i z ochroną kolonii rybitwy przed niepokojeniem. --- Właściwy stan ochr. rybitwy białowąsej wymaga: zachow. aktualnych i umożliw. powstawanie potencjalnych miejsc lęgowych zwykle na skupieniach roślin pływającej; wyklucz. niepokojenia w koloniach lęg. Gdy gniazd.. na stawach zachow. ekstensywnej gospod. stawowej z zachow. roślin pływającej i z ochroną kolonii rybitwy przed niepokojeniem. --- Właściwy stan ochr. błotniaka łąkowego wymaga: zachow. natur. mozaiki mokradłowego krajobrazu, zwykle z udz. dużych kompleksów podmokłych łąk,		

	turzycowisk, szuwarów, zabagnień. --- Właściwy stan ochr. derkacza wymaga: zachow. uwilgotnienia i wyklucz. odwadniania wilg. i podmokłych łąk. --- Właściwy stan ochr. koncentracji łabędzia bewickia wymaga: zachow. ekosystemów wodno-błotnych, zwykle stawów, rozlewisk dużych rzek itp. --- Właściwy stan ochr. kszycy wymaga: zachowania mozaiki mokradeł w krajobrazie, w tym zachow. zabagnień i wyklucz. ich odwadniania. --- Właściwy stan ochr. dubelta wymaga: zachow. bagiennego char. biotopów, w tym rozległych terenów bagiennych lub mozaiki bagien w krajobrazie; wykluczenia ich odwadniania i przesuszania. --- Właściwy stan ochr. rycyka wymaga: zachow. podmokłych łąk i pastwisk o wys. poziomie wody utrzym. do początku lata. --- Właściwy stan ochr. podróżniczka wymaga: zachow. bagiennego char. biotopu. --- Właściwy stan ochr. kulika wielkiego wymaga: zachow. dużych kompleksów łąk i ekstens. pastwisk oraz ich podmokłego charakteru. --- Właściwy stan ochr. wąsatki wymaga: zachow. bagiennych podtopionych szuwarów. --- Właściwy stan ochr. bataliona wymaga: zachow. otwartych, silnie podmokłych terenów. --- Właściwy stan ochr. kropiatki wymaga: zachow. bagiennego char. terenu: bagiennych niskich szuwarów z oczkami wody, turzycowisk. --- Właściwy stan ochr. wodnika wymaga: zachow. bagiennych szuwarów. --- Właściwy stan ochr. rybitwy białoczelnej wymaga: zachow. aktualnych i umożliw. powstawania potencjalnych miejsc lęgów (zwykle łąchy aluwialne na rzekach, piaszczyste wyniesienia na ter. zalewowych, niekiedy stawy, zbiorniki, rośl. wodna). --- Właściwy stan ochr. rybitwy rzecznej wymaga: zachow. aktualnych i umożliw. powstawania potencjalnych miejsc lęgów (wg lok. war. obszaru: zazwyczaj łąchy aluwialne na rzekach, piaszczyste wyniesienia na ter. zalewowych, inne biotopy żwirowe, niekiedy stawy, zbiorniki). --- Właściwy stan ochr. krwawodzioba wymaga: zachow. podmokłych łąk i pastwisk z niską rośl. będących wiosną w mozaice z płytkimi rozlewiskami, o stabilnym i wysokim w okr. lęgowym poz. wody. [Wymaga wg dokumentacji PZO i ekspertyz: renaturyzacja stosunków wodnych - odtworzenie odpowiednich (bagiennych) warunków uwilgotnienia siedlisk przy zabezpieczeniu funkcjonowania łąk kośnych. Odtworzenie systemu zastawek na sieci rowów melioracyjnych].		
Uwagi dotyczące obszaru chronionego	Cel na podst.: Wymagania siedlisk i gat. oraz proj. PZO. Wg danych PZO, mimo wskazania w SDF, nie występują znacząco i nie zostały tu ujęte: <i>Asio flammeus</i> r Wg danych PZO, mimo nie wskazania w SDF, występują znacząco i zostały tu ujęte: <i>Anser albifrons</i> c, <i>Carpodacus erythrurus</i> r, <i>Cygnus columbianus bewickii</i> c, <i>Gallinago gallinago</i> r, <i>Limosa limosa</i> r, <i>Luscinia svecica</i> r, <i>Panurus biarmicus</i> r, <i>Rallus aquaticus</i> r, <i>Tringa totanus</i> r		
Nazwa obszaru chronionego	Dolina Biebrzy	Kod obszaru chronionego	PLH200008
Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	Decyzja KE z 13.11.2007 r.	Wielkość obszaru chronionego [ha]	121206,23
% udział obszaru chronionego w długości JCW	7,52%	% udział obszaru chronionego w powierzchni zlewni JCW	2,79%
Przedmioty ochrony zależne od wód	3150, 3270, 6410, 6430, 7110, 7140, 7230, 91D0, 91E0, <i>Liparis loeselii</i>, <i>Saxifraga hirculus</i>, <i>Castor fiber</i>, <i>Lutra lutra</i>, <i>Bombina bombina</i>, <i>Triturus cristatus</i>, <i>Aspius aspius</i>, <i>Cobitis taenia</i>, <i>Eudontomyzon</i> spp., <i>Misgurnus fossilis</i>, <i>Rhodeus sericeus amarus</i>, <i>Lycaena dispar</i>, <i>Lycaena helle</i>		
Cel dla obszaru chronionego	3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeoid</i>, <i>Potamion</i>: 1. Utrzymanie stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 co najmniej w niezadawalającym stanie (UI), poprzez: 1) utrzymanie arealu siedliska o powierzchni co najmniej 250 ha; 2) utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe oraz co najmniej nie pogorszenie stanu wskaźników ocenionych jako niezadawalające. 2. Zachowanie naturalnej dynamiki hydrologicznej rzek, zapewniającego utrzymanie naturalnej dynamiki procesów zarastania i tworzenia		

nowych starorzeczy. 3270 Zalewane muliste brzegi rzek: 1. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony w obszarze Natura 2000 i podjęcia ewentualnych działań ochronnych. 2. Zachowanie naturalnej dynamiki hydrologicznej rzek, umożliwiające tworzenie się namulisk i odsypisk. 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion): 1. Poprawa stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 co najmniej do niezadowalającego stanu (UI), poprzez: 1) utrzymanie areálu siedliska o powierzchni co najmniej 700 ha; 2) utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe oraz co najmniej nie pogorszenie stanu wskaźników ocenionych jako niezadowalające, w tym: powstrzymanie dalszej degradacji gleb organicznych.. Utrzymanie odpowiedniego reżimu wodnego poprzez niedopuszczenie do odwodnienia wskutek nowych melioracji. 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*): 1. Utrzymanie siedliska w obszarze Natura 2000 w nie pogorszonym stanie. 2. Zachowanie naturalnego charakteru rzeki Biebrzy. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony i podjęcia ewentualnych działań ochronnych 6440 Łąki selernicowe: Utrzymanie stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 co najmniej w niezadowalającym stanie (UI), poprzez: 1. utrzymanie areálu siedliska o powierzchni co najmniej 70 ha; 2. utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe oraz co najmniej nie pogorszenie stanu wskaźników ocenionych jako niezadowalające; 3. zachowanie naturalnej dynamiki hydrologicznej rzek. 4. utrzymanie odpowiedniego reżimu wodnego poprzez niedopuszczenie do odwodnienia wskutek nowych melioracji. 7110 Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą*: 1. Potwierdzenie występowania lub zaniku siedliska w obszarze Natura 2000. 2. W przypadku stwierdzenia występowania - uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony i podjęcia ewentualnych działań ochronnych 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea*): 1. Zachowanie bagiennego charakteru siedliska, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Poprawa stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 co najmniej do niezadowalającego stanu (UI), poprzez: 3. utrzymanie areálu siedliska o powierzchni co najmniej 95 ha; 4. utrzymanie odpowiedniego reżimu wodnego poprzez niedopuszczenie do odwodnienia wskutek nowych melioracji; 5. utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe oraz co najmniej nie pogorszenie stanu wskaźników ocenionych jako niezadowalające, w tym: poprawa struktury i funkcji siedliska. 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk: 1. Zachowanie bagiennego charakteru siedliska, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Poprawa stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 co najmniej do niezadowalającego stanu (UI), poprzez: 1) utrzymanie areálu siedliska o powierzchni co najmniej 4100 ha; 2) utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe oraz co najmniej nie pogorszenie stanu wskaźników ocenionych jako niezadowalające, w tym: poprawa struktury i funkcji siedliska. 91D0 Bory i lasy bagienne (*Vaccinio uliginosi*- *Betuletum pubescentis*, *Vaccinio uliginosi*-*Pinetum*, *Pitio mugo-Sphagnetum*, *Sphagno girgensohnii*- *Piceetum* i brzoźowo-sosnowe bagienne lasy borealne)*: 1. Poprawa stanu ochrony siedliska w obszarze Natura 2000 do właściwego stanu (FV), poprzez: 1) utrzymanie areálu siedliska o powierzchni co najmniej 2500 ha; 2) utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe oraz co najmniej nie pogorszenie stanu wskaźników ocenionych jako niezadowalające, w tym: poprawa struktury i funkcji siedliska. 3. Zachowanie bagiennego charakteru siedliska, tym.in. poprzez ograniczenie odpływu wody z jego obszaru. 91EO Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe*: 1. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony w obszarze Natura 2000 i podjęcia ewentualnych działań ochronnych (zadanie dotyczące głównie terenów poza BbPN). 2. Utrzymanie areálu siedliska w obrębie BbPN o powierzchni co najmniej 29 ha 3. Zachowanie bagiennego charakteru siedliska, tym.in. poprzez ograniczenie odpływu wody z jego obszaru. 1393 haczykowiec (sierpowiec) błyszczący *Drepanocladus vernicosus*: Osiągnięcie właściwego stanu ochrony gatunku (FV) w obszarze Natura 2000, poprzez

osiągnięcie celów zgodne z celami dla siedliska 7230, stanowiącego siedlisko występowania gatunku 1528 skalnica torfowiskowa *Saxifraga hirculus*: Zachowanie bagiennego charakteru siedliska gatunku, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez: 1) utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku na 2 stanowiskach; 2) poprawę stanu ochrony gatunku do właściwego na 3 stanowiskach/podstanowiskach; 3) poprawę stanu ochrony gatunku do stanu co najmniej niezadawalającego na 4 stanowiskach. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o liczebności gatunku na 4 stanowiskach, które umożliwi lepsze zaplanowanie działań ochronnych. 4. Uzupełnienie stanu wiedzy o uwarunkowaniach hydrologicznych funkcjonowania siedliska gatunku, które umożliwi lepsze zaplanowanie działań ochronnych zmierzających do poprawy lub utrzymania właściwego uwodnienia siedliska. 5. Zwiększenie szans zachowania gatunku poprzez wykupienie co najmniej 90% gruntów prywatnych na stanowiskach. 6. Zwiększenie areалу siedliska zajętego przez skalnicę do 16 ha. 7. Wyższa świadomość społeczna niezbędna dla ochrony gatunku, jego siedliska i obszaru.

1903 lipiennik Loesela *Liparis loeselii*: 1. Zachowanie bagiennego charakteru siedliska gatunku, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez: 1) utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku na 2 stanowiskach. 2) poprawę stanu ochrony gatunku do właściwego na 8 stanowiskach, 3) poprawę stanu ochrony gatunku do stanu co najmniej niezadawalającego na 4 stanowiskach. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o uwarunkowaniach hydrologicznych funkcjonowania siedliska gatunku, które umożliwi lepsze zaplanowanie działań ochronnych zmierzających do poprawy lub utrzymania właściwego uwodnienia siedliska. 4. Uzupełnienie stanu wiedzy o stanie populacji gatunku na 3 stanowiskach. 5. Zwiększenie szans zachowania gatunku poprzez wykupienie 80% gruntów prywatnych na stanowiskach. 6. Zwiększenie areалу siedliska zajętego przez lipiennika do 300 ha. 7. Wyższa świadomość społeczna niezbędna dla ochrony gatunku, jego siedliska i obszaru. 8. Wyeliminowanie obcych gatunków inwazyjnych flory: kolczurki klapowanej *Echinocystis lobata* i nawłoci kanadyjskiej *Solidago canadensis* występujących przy granicy 2 stanowisk gatunku. 9. Ograniczenie skutków potencjalnego zagrożenia A.08.

Nawożenie (nawozy sztuczne). 1032 skójka gruboskorupowa *Unio crassus*: 1. Zachowanie naturalnego charakteru rzeki Biebrzy. 2. Poprawa stanu ochrony gatunku w obszarze Natura 2000, co najmniej do stanu niezadawalającego (UI), poprzez: poprawę stanu siedliska oraz niedopuszczenie do pogorszenia ocen pozostałych parametrów. 3. Uzupełnienie wiedzy na temat występowania gatunku.

1013 poczwarówka Geyera *Vertigo gcyen*: 1. Zachowanie bagiennego charakteru siedliska gatunku, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Utrzymanie stwierdzonych stanowisk gatunku. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony w obszarze Natura 2000 i podjęcia ewentualnych działań ochronnych.

1014 poczwarówka zwężona *Vertigo angustior*: 1. Zachowanie bagiennego charakteru siedliska gatunku, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Utrzymanie stwierdzonych stanowisk gatunku. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony w obszarze Natura 2000 i podjęcia ewentualnych działań ochronnych.

1016 poczwarówka jajowata *Vertigo moulinsiana*: 1. Zachowanie bagiennego charakteru siedliska gatunku, w tym utrudnionego odpływu wody z jego obszaru. 2. Utrzymanie stwierdzonych stanowisk gatunku. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony w obszarze Natura 2000 i podjęcia ewentualnych działań ochronnych.

1042 zalotka większa *Leucorhinia pectoralis*: Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez niedopuszczenie do pogorszenia ocen wszystkich wskaźników.

1037 trzepią zieloną *Ophiogomphus cecilia*: Utrzymanie co najmniej niezadawalającego stanu ochrony (UI) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez niedopuszczenie do pogorszenia ocen wszystkich wskaźników. Nie pogorszenie jakości wody w rzece Narew.

4038 czerwonończyk fioletek *Lycaena helle*: Osiągnięcie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe, a dla stanowisk

	zlokalizowanych poza grądzikami poprzez poprawę wskaźników ocenionych jako niezadowolające 1060 czerwonończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i>. Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez zapewnienie dostępu do bazy roślin nektarodajnych oraz roślin żywicielskich gąsienic w okresie lotu motyla oraz ograniczenie śmiertelności stadiów preimaginalnych. 1071 strzępotek edypus <i>Coenonympha oedippus</i>: 1. Utrzymanie co najmniej niezadowolającego stanu ochrony (UI) gatunku w obszarze Natura 2000. 2. Poprawa stanu siedliska, poprzez zmniejszenia stopnia zarośnięcia drzewami i krzewami stanowisk. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony i podjęcia ewentualnych działań ochronnych. 1130 boleń <i>Aspius aspius</i>: 1. Zachowanie naturalnego charakteru rzeki Biebrzy. 2. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe i poprawę wskaźników ocenionych jako niezadowolające lub złe. 3. Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wody w ciekach. 4. Ograniczenie presji kłusownictwa. 1149 koza <i>Cobitis taenia</i>: 1. Zachowanie naturalnego charakteru rzeki Biebrzy. 2. Osiągnięcie co najmniej niezadowolającego stanu ochrony (UI) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe i poprawę wskaźników ocenionych jako niezadowolające lub złe. 3. Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wody w ciekach. 4. Ograniczenie presji kłusownictwa. 1145 piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>: 1. Zachowanie naturalnego charakteru rzeki Biebrzy. 2. Osiągnięcie co najmniej niezadowolającego stanu ochrony (UI) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez utrzymanie wskaźników stanu ochrony, ocenionych aktualnie jako właściwe i poprawę wskaźników ocenionych jako niezadowolające lub złe. 3. Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wody w ciekach. 4. Ograniczenie presji kłusownictwa. 5339 różanka <i>Rhodeus amarus</i>: 1. Zachowanie naturalnego charakteru rzeki Biebrzy, 2. Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000. 3. Niedopuszczenie do pogorszenia jakości wody w ciekach. 4. Ograniczenie presji kłusownictwa. 1098 minogi czarnomorskie <i>Eudontomyzon</i> spp.: 1. Zachowanie naturalnego charakteru rzek. 2. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony, niezbędnej do oceny stanu ochrony w obszarze Natura 2000 i podjęcia ewentualnych działań ochronnych 1166 traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i>: 1. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000. 2. Niedopuszczenie do pogorszenia wskaźników stanu ochrony. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony 1188 kumak nizinny <i>Bombina bombina</i>: 1. Osiągnięcie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000. 2. Niedopuszczenie do pogorszenia wskaźników stanu ochrony. 3. Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony 1337 bóbr europejski <i>Castor fiber</i>: Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez nie pogorszenie ocen wskaźników. 1355 wydra <i>Lutra lutra</i>: Utrzymanie właściwego stanu ochrony (FV) gatunku w obszarze Natura 2000, poprzez nie pogorszenie wszystkich wskaźników aktualnie ocenionych jako właściwe.		
Uwagi dotyczące obszaru chronionego	Cel na podstawie: projekt Zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Biebrzy PLH200008 (wersja 24.02.2015)		
Nazwa obszaru chronionego	Ostoja Narwiańska	Kod obszaru chronionego	PLH200024
Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	Decyzja KE z 13.11.2007 r.	Wielkość obszaru chronionego [ha]	18604,96
% udział obszaru chronionego w długości JCW		% udział obszaru chronionego w powierzchni zlewni JCW	0,27%
Przedmioty ochrony zależne od wód	3150, 3270, 6410, 6430, 6440, 91E0, 91F0, Castor fiber, Castor fiber, Lutra lutra, Emys orbicularis, Bombina bombina, Bombina bombina, Triturus cristatus, Triturus cristatus,		

	Aspius aspius, Cobitis taenia, Eudontomyzon mariae, Eudontomyzon spp., Misgurnus fossilis, Rhodeus sericeus amarus, Lycaena helle, Unio crassus
Cel dla obszaru chronionego	Utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu ochrony. Właściwy stan ochr. chronionych w obszarze gat. ryb wymaga (wg. najbardziej wymagającego gat.): Ciągłość ekologiczna - brak sztucznych przegród wyższych niż 10 cm. EFI+ w klasie I lub II. Jakość hydromorfologiczna (śr. arytm. ocen elementów: geometria koryta, substrat denny, charakterystyka przepływu, charakter i modyfikacja brzegów, mobilność koryta, ciągłość cieków wg PN-EN 14614) <2,5. Właściwy stan ochr. starorzeczy i naturalnych eutroficznych zbiorników wodnych (3150) wymaga: zaostrożone parametry fizykochemiczne: przezroczystość (wid. krążka Secchiego) >2,5 m (w płytszych do dna), niezależnie od współczyn. Schindlera; pokrycie pleustofitów <25%, a w starorzeczach <50% pow. wody. Brak gat. obcych i inwazyjnych z ew. wyjątk. dopuszczalnej moczarki kanad. pH 6,5-7,9. Przewodnictwo <600 mikroS/cm. Brak zakwitów sinicowych. Wykluczenie presji dopływu zanieczyszczeń ze zlewni i złych form gosp. rybackiej, naturalna strefa brzegowa i litoral. W przypadku starorzeczy: naturalna dynamika i reżim hydrologiczny rzeki; dające możliwości powstawania nowych starorzeczy i naturalnego okresowego kontaktu z wodami rzecznyymi starorzeczy istniejących. --- Właściwy stan ochr. zalewanych mulistych brzegów rzek (3270) wymaga: naturalne ukształtowanie koryta i brzegów rzek, z możliwością zachodzenia erozji brzegowej powyżej obszaru i w obszarze, możliwość rozwoju odsypisk i namulisk brzegowych i śródkorytowych, oraz naturalny reżim hydrologiczny, w tym naturalne występowanie stanów wezbraniowych i niżówkowych. --- Właściwy stan ochr. zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych (6410) wymaga: zachow. zmiennowilgotnych i wilgotnych warunków siedliskowych, umożliw. jednak przynajmniej okazjonalne (niekoniecznie coroczne) koszenie. --- Właściwy stan ochr. ziołorośli górskich lub nadrzecznych (6430) wymaga: naturalność koryt rzecznych/potoków i stref brzegowych, umożliwiająca swobodne wykształcanie się ziołorosli. --- Właściwy stan ochr. łąk selernicowych (6440) wymaga: reżim hydrologiczny z okresowymi wezbrzeniami powodującymi zalewanie łąk selernicowych. --- Właściwy stan ochr. łągów wierzbowych, topolowych, olszowych i jesionowych (91E0) wymaga: uwodnienie (w tym, jeśli dotyczy, dynamika zalewów) normalne z punktu widzenia odpowiedniego podtypu (zbiorowiska roślinnego). Naturalny lub zrenaturalizowany charakter i reżim hydrolog. cieków, jeżeli sąsiadują z łągami. --- Właściwy stan ochr. łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych (91F0) wymaga: zalewy wodami rzecznyymi raz na kilka lat. W przypadku łągów poza zalewowymi dolinami rzecznyymi - naturalne wilgotne warunki wodne. --- Właściwy stan ochr. bobra wymaga: tolerowanie działań bobrów. --- Właściwy stan ochr. bobra wymaga: tolerowanie działań bobrów. --- Właściwy stan ochr. wydry wymaga: bogatej bazy żerowej, pośrednio zachowania lub odtworzenia naturalnego źródnicow. siedlisk ryb i płazów. --- Właściwy stan ochr. żółwia błotnego wymaga: stabilność zbiornika wodnego, bogactwo struktur do wygrzewania i ukrywania się (rośl. wodna, powalone drzewa, konary), obfitość bezkręgowców i drobnych kręgowców stanow. bazę pokarmową. --- Właściwy stan ochr. kumaka niz. wymaga: zachow. miejsc łągowych, w postaci (zależnie od specyf. obszaru) stawów lub kompleksów drobnych zbiorn. wodnych o naturalnym charakterze. Brak trendu zanikania drobnych oczek wodnych w krajobrazie. --- Właściwy stan ochr. kumaka niz. wymaga: zachow. miejsc łągowych, w postaci (zależnie od specyf. obszaru) stawów lub kompleksów drobnych zbiorn. wodnych o naturalnym charakterze. Brak trendu zanikania drobnych oczek wodnych w krajobrazie. --- Właściwy stan ochr. traszki grzebieniastej wymaga: zachow. kompleksów drobnych zbiorn. wodnych o naturalnym charakterze. Brak trendu zanikania drobnych oczek wodnych w krajobrazie. --- Właściwy stan ochr. traszki grzebieniastej wymaga: zachow. kompleksów drobnych zbiorn. wodnych o naturalnym charakterze. Brak trendu zanikania drobnych oczek wodnych w krajobrazie. --- Właściwy stan ochr. bolenia wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: wzgl. liczebność >0,01 os./m², obecne wszystkie kat. wiekowe (ADULT, YUV, YOY). --- Właściwy stan ochr. kozy wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: Gdy wyst. w starorzeczach, zachow. starorzeczy w stanie natur. Gdy wyst. w rowach, obecność namulów. Gdy wyst. w jeziorach

	naturalność strefy brzeg. i litoralu. Wzgl. liczebność >0,01 os./m2, obecne wszystkie kat. wiekowe (ADULT, JUV, YOY) i YOY+JUV>50%; udział >5% w zespole ryb i minogów. --- Właściwy stan ochr. minoga ukraińskiego wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: Wstępowanie mozaiki mikrosiedlisk potencjalnych tarłowych i potenc. miejsc odrostu larw. Wzgl. liczebność >0,05 os./m2, obecne wszystkie kat. wiekowe (ADULT, JUV, YOY) i YOY+JUV>75%. Udział >5% w zespole ryb i minogów. --- Właściwy stan ochr. minoga ukraińskiego wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: Wstępowanie mozaiki mikrosiedlisk potencjalnych tarłowych i potenc. miejsc odrostu larw. Wzgl. liczebność >0,05 os./m2, obecne wszystkie kat. wiekowe (ADULT, JUV, YOY) i YOY+JUV>75%. Udział >5% w zespole ryb i minogów. --- Właściwy stan ochr. piskorza wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: Gdy wyst. w starorzeczach, zachow. starorzeczy w stanie natur. Gdy wyst. w rowach, obecność namulów. Gdy wyst. w jeziorach, naturalność strefy brzeg. i litoralu. Wzgl. liczebność >0,01 os./m2, obecne wszystkie kat. wiekowe (ADULT, JUV, YOY) i YOY+JUV>50%; udział >3% w zespole ryb i minogów. --- Właściwy stan ochr. różanki wymaga, oprócz celu skonsolidowanego dla ryb: Zarośn. wody przez roślinność >50%. Względna liczebność małży skójkowatych >0,1 os./m2. Gdy wyst. w jez. naturalność strefy litoralu i wyst. małży skójkowatych >0,1 os./m2. Wzgl. liczebność >0,01 os./m2, >25 osobn. <4 cm dług.; udział >20% w zespole ryb i minogów. --- Właściwy stan ochr. czerwończyka fioletka wymaga: naturalne war. wodne siedliska łąkowego, wilgotne sprzyjające wyst. rdestu węzownika. --- Właściwy stan ochr. skójki gruboskorupowej wymaga: koryto rzeki naturalne lub zrenaturyzowane. Natur. struktura substratu dna. Azotany ≤2mg/l NO3-N. W miejscach wyst. >10 os./1 mb cieku. Obecność wszystkich klas wielk: <3 cm, 3-6 cm, >6 cm. [Wymaga wg proj. PZO: Zachowanie starorzeczy w stanie naturalnym. Pozostawienie łączności starorzeczy z macierzystymi ciekami. Wykluczenie introdukcji ryb roślinożernych szczególnie obcego pochodzenia, prowadzenia hodowli sadzowej, dokarmiania ryb. Utrzymanie właściwych stosunków wód powierzchniowych i podziemnych w łęgach. Wykluczenie działań zmieniających stosunki wodne, ani ingerujących w koryto i brzegi rzek szczególnie w okresie tarła ryb. Zaniechanie prostowania i obudowywania cieków, eksploatacji żwiru z koryt rzecznych, obniżania dna cieków, likwidacji starorzeczy, kanalizacji rzek. Utrzymanie dotychczasowego sposobu korzystania (użytkowania) z brzegu rzeki jako miejsca wodopoju dla bydła pasącego się w sąsiedztwie cieków wodnych. Nie odprowadzanie zanieczyszczeń bytowych i związanych z rolnictwem do wód. Nie wprowadzanie obcych gatunków ryb do cieków i zbiorników z nimi połączonych. Prowadzone zabiegi konserwacyjne obiektów hydrotechnicznych (jazy, zapory itp.) nie powinny powodować zmian w korycie rzek. Nie prowadzenie działań skutkujących obniżeniem poziomu wód gruntowych.].		
Uwagi dotyczące obszaru chronionego	Cel na podst.: Wymagania siedlisk i gat. oraz proj. PZO. Wg danych PZO, mimo nie wskazania w SDF, występują znacząco i zostały tu ujęte: Cobitis taenia		
Nazwa obszaru chronionego	Bagno Wizna II	Kod obszaru chronionego	REZ453
Podstawa prawna utworzenia obszaru chronionego	M. P. z 1967 r. Nr 67, poz. 329	Wielkość obszaru chronionego [ha]	79,63
% udział obszaru chronionego w długości JCW		% udział obszaru chronionego w powierzchni zlewni JCW	0,73%
Przedmioty ochrony zależne od wód	Torfowisko niskie, lasy bagienne.		
Cel dla obszaru chronionego	Renaturyzacja torfowiska [wymaga odtworz. bagiennych war. wodnych całego kompleksu Bagna Wizna].		
Uwagi dotyczące	Cel na podst.: Aktualny stan faktyczny		

obszaru chronionego				
Działania z aktualizacji programu wodno-środowiskowego				
Działania podstawowe				
Nazwa działania	Zakres rzeczowy	Koszt działania [tys. PLN]	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji
1. kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata	przeprowadzenie kontroli	0,00	gmina	działanie ciągłe
2. budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących	budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących - 46 szt	184,77	właściciel	działanie ciągłe
3. budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków	budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków - 185 szt	2161,83	właściciel	działanie ciągłe
4. regularny wywóz nieczystości płynnych	regularny wywóz nieczystości płynnych	0,00	właściciel	działanie ciągłe
Działania uzupełniające				
Nazwa działania	Zakres rzeczowy	Koszt działania [tys. PLN]	Jednostka odpowiedzialna za realizację	Termin realizacji
1. monitoring badawczy wód	prowanie monitoringu w zakresie badania substancji biogennych w przekrojach zlokalizowanych na wejściu i na zamknięciu JCWP w okresie 2016 - 2017, z częstotliwością 4 razy w roku	7,10	Wojewoda	IV kw. 2017